

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
АЛМАТЫ ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ СТАТИСТИКА АКАДЕМИЯСЫ

«Қазіргі экономика және білім мәселелері»
Халықаралық ғылыми-тәжірибелік Интернет-конференция
материалдары
6-7 ақпан 2014 ж.
Том 4

Материалы
Международной научно-практической
Интернет-конференции
«Проблемы современной экономики и образования»,
6-7 февраля 2014 г.
Том 4

Materials
of the International Scientific and Practical
Internet Conference
"Problems of the Modern Economy and Education"
February 6-7, 2014
Volume 4

Алматы-2014

УДК 330(063)
ББК 65
Қ 22

Редакционно-издательский совет:

Корвяков В.А. (председатель), Мухамбетов Д.Г. (зам. председателя), Бекенова Л.М., Дауренбеков А., Кубаев К.Е., Сейтхамзина Г.Ж., Бертаева К.Ж., Сейдахметова Ф.С., Штиллер М.В., Мадьярова Г.А., Айжанова Г.К., Кыдырбек-улы А.Б., Алимгазинов К.Ш., Дарибай М.М.

Қ 22 «Қазіргі экономика және білім мәселелері» Халықаралық ғылыми-тәжірибелік интернет-конференция материалдары=Материалы Международной научно-практической Интернет-конференции «Проблемы современной экономики и образования»,= Materials of the International scientific and practical online Internet conference "Problems of the Modern Economy and Education"/– Алматы: Алматинская академия экономики и статистики, 2014.

ISBN 978-601-7331-32-0
Т.4.-2014.-311с.
ISBN 978-601-7331-36-08

В сборник включены доклады, представленные на Международную научно-практическую Интернет-конференцию «Проблемы современной экономики и образования», (6-7 февраля 2014 г.) по секциям «Информационные ресурсы и технологии в образовании и бизнесе» и «Проблемы современного образования и общественных наук».

УДК 330(063)
ББК 65

Тексты набраны с авторских оригиналов.

ISBN 978-601-7331-36-8 (Т.4.)
ISBN 978-601-7331-32-0 (общ.)

© Алматинская академия
экономики и статистики, 2014

СОДЕРЖАНИЕ

Приветственное слово Президента АЭСА Раимова Д.С.....	5
Секция - Информационные ресурсы и технологии в образовании и бизнесе	9
Мадьярова Г.А., Нурбекова А.Ж. Әлеуметтік желідегі мәліметтерді өңдеуге арналған алгоритмдерге шолу.....	9
Мухамбетов Д.Г. Исследование проблем социально-экономического развития ресурсозависимых стран методами корреляционно-регрессионного анализа.....	13
Алакбаев Д.К., Шимырбаев М.К. Об использовании WEB-сервисов для работы с базами данных.....	18
Алшынбаева Е.К., Сапекенов А.Т. Логарифмическая и показательная функции (новый взгляд).....	23
Байсалбаева К.Н., Сабырбаева Л.С. Қашықтан оқыту жүйесінде электрондық оқу құралдарын пайдалану ерекшеліктері.....	27
Байсалбаева К.Н., Абдукаримов А.А. Разработка базы данных для информатизации деятельности предприятия малого бизнеса (на примере автосалона Auto Club Almaty).....	30
Беделов К.А. Информационные технологии в дистанционном обучении.....	36
Бигалиева М.Ж., Геер В.В. Системы электронного документооборота.....	38
Бөрібаев Б., Ергазиева И. Информатика пәні бойынша электрондық оқулықты құрудың кейбір принциптері.....	41
Бүрибаев Б.Б., Шилманова У.А. Модели и методы планирования образовательного процесса и инструментальные средства их реализации.....	46
Дүзелбаева А.Н., Тұрсынбайқызы А. Ақпараттық коммуникациялық технологияларды қолданудың тиімді әдістері.....	49
Есенкулова Ж.Ж. Техническое регулирование в сфере разработки и оборота технической документации.....	53
Елтезерова Н., Мадьярова Г.А. Мекеменің ақпараттық жүйесін жобалау.....	56
Елтинова Р., Сегізбаева Р.У. Применение ИКТ в образовании.....	60
Есетова А.С., Түлемисова А.С. Қазіргі қоғамдағы ақпараттық технологиялардың дамуы.....	64
Қыдырбек-ұлы А.Б., Туланбаева А. Информационное обеспечение образования посредством использования элементов дистанционного обучения.....	68
Манжу М.Д., Миркасимов Т.Ш. О современной системе программирования.....	72
Махутов Д., Мадьярова Г.А. Компьютерлік графиканың негізгі бағыттары мен түсініктемелері.....	74
Макулова Ж.К. Разработка оптимального плана перевозок методом линейного программирования в Excel.....	79
Мадьярова Г.А., Төрегелдиева Қ.Қ. Білім беру мекемелерінде оқу сапасына мониторинг жасау әдістері.....	83
Мергенбай Л.Х., Сабырбаева Л.С. Әлеуметтік желілер.....	87
Мадьярова Г.А., Тулеутаев А. Оценка эффективности функционирования СУБД.....	90
Нургизаринов А.А. Компьютерлік желіде ақпаратты тарату сапасын қамтамасыз ететін заманауи әдістерді зерттеу.....	94
Сегізбаева Р.Ө., Кәкімсейітов Б. Электрондық оқулықтың құрылымы және жұмыс режимдері.....	97
Сегізбаева Р.У., Молдабеков Б.Қ. Кадр бөлімінің автоматтандырылған жұмыс орнын құру теориясы.....	101
Сегізбаева Р.У., Сарсенбай А.С. Об использовании информационных технологии при обучении эконометрики.....	106

Сатыбалдиев Н., Маркова Л.Ф. Проблемы разработки автоматизированной информационной системы по учёту материальных средств на малых предприятиях Республики Казахстан.....	109
Сулейменова У.Д., Байсылбаева К.Д. Роль информации при принятии решений.....	114
Тойлыбаев Н.С. Электронный учебник - как форма обучения с использованием инновационных и информационных технологий.....	116
Шамишева Б.С., Щербакова В.Н., Информационные технологии в банке.....	120
СЕКЦИЯ - Проблемы современного образования и общественных наук.....	124
Корвяков В.А. Самообразовательная деятельность в условиях многоуровневого образования.....	124
Айжанова Г.К., Ергазина А.А. Проблема взаимосвязи качества обучения и качества образования в контексте формирования поликультурной компетентности специалиста.....	129
Абдылдаева Т.С. Роль английского языка в современном мире.....	133
Адакин Е.Е., Комарова Е.В., Саркисян В.А. Опыт построения системы довузовской работы (на примере организации профессиональной ориентации на довузовском этапе в Беловском институте (филиале) КЕМГУ).....	137
Адакин Е.Е., Калюжная Т.В. Управление качеством образования в ВУЗе (на примере организации учебно-научно-воспитательного процесса Беловского института (филиала) Кемеровского госуниверситета).....	141
Адакин Е.Е., Кабанов К.А. Роль исторической локастики в деле формирования гражданственности и патриотизма (на материалах Западной Сибири).....	146
Айекеенова М.К. Қазақстан республикасында білім беруді дамытудың 2011-2020 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламасы.....	150
Андрюкова И.В. Использование инновационных технологий в процессе преподавания педагогических дисциплин.....	155
Бодо Лохмани, Образование как фактор международной экономической конкурентоспособности.....	158
Бекмамбетова З.Ж. Способы формирования коммуникативной компетенции на занятиях по русскому языку.....	164
Бурибаев Б., Оспанов К.З. Опыт реализации и перспективы развития дистанционного образования.....	169
Бөрібаев Б.Б., Набиева Г.С., Сабыралиева С.Б. Көппроцессорлы жүйелерде бағдарламалық және аппараттық ресурстарды параллельді өңдеу.....	172
Бөрібаев Б.Б., Чекерханова З.Е. Тест және тестілік әдістемелер.....	176
Дайрабаев С.Е., Мухиддинов Е.М., Ахмадиев Т.М., Байрбеков А.Д. Влияние физических нагрузок различной интенсивности на перцептивную функцию студентов специализирующихся в тайбоксе.....	179
Джаниева Р.М., Сабитова А.Б., Балгожина С.К. Некоторые проблемы современного образования.....	183
Дубровская Т.В., Ермаченко Н.И. К вопросу инновационных форм активизации исследовательской работы студентов высшего профессионального образования: методологический аспект.....	186
Жакиева К. Р. Пути решения проблем современного иноязычного образования....	190
Ельгинова Р. Применение ИКТ в образовании.....	194
Ешпанов В.С. Актуальные проблемы преподавания истории.....	196
Ермаченко Н.И. К вопросу экономических интересов и противоречий институциональной среды: теоретико-методологический подход.....	200

Тест және тестілік әдістемелер

Бөрібаев Б.Б., т.ғ.к, профессор, Чекерханова З.Е., магистрант
Алматы экономика және статистика академиясы, Алматы қ.
E-mail: aslan_chiker@mail.ru

Тестілер мен тестілік әдістемелер психологияда, социологияда, педагогикада өткен ғасырдың аяғынан бастап пайдаланыла бастады.

Тест терминін тұңғыш рет Ф.Гельтон енгізді, ал оның кеңінен таралуы американдық психолог Дж.Кеттелдің «Интеллектуалдық тестілер және өлшемдер» деп аталатын мақаласынан кейін кең өріс ала бастады.

Тестілерді алғашқы болып білім беру жүйесіне кеңінен пайдалануды, француз психологы А.Биненің интеллектуалдық дамуы төменгі дәрежедегі балаларға арнап таңдаған тестілері сериясын (1904 ж.) айтуға болады. Одан кейін АҚШтағы (Стенфорд университетінде) осы әдістеменің негізінде IQ коэффициенті ұсынылған болатын. Қазіргі заманғы талапқа сай (1986) редакцияланған нұсқасында ол бүгінгі күні де кеңінен қолданылып жүр.

Тест – оқушының білімін, біліктілігі мен дағдысын бақылаудың немесе оқушы білімінің бір сапалық қасиеті бар-жоғын тексерудің ерекше түрі болып табылады. “Тест” ұғымы көптеген жұмыстарда анықталды және дамытылды. “Тест” (ағылшынша Test – байқау, зерттеу, сынау) – психология мен педагогикада сыналушының білімін, біліктілігін және дағдысын, сонымен қатар психофизиологиялық және өзіндік мінездемелерін стандартталған тапсырмалардың орындалу қорытындысы бойынша өлшеу дегенді білдіреді.

Біріншіден – тестілер тез орындалатындығымен ерекшеленеді. Оларды пайдалана отырып, оқу материалының игерілу деңгейін жылдам түрде тексеруге және бағалауға мүмкіндік бар.

Мұның өзі негізінен алғанда, тестілердегі тексеру тапсырмаларының жауаптарын таңдауға мүмкіншілік алу арқылы қол жеткізетін нәрсе.

Осының нәтижесінде, жауаптың дұрыстығына қол жеткізу уақыт жағынан алғанда тез әрі жылдам жүзеге асырылады.

Екіншіден – көпшілік адамдар тестілерді пайдалану арқылы оқытылып жүргендердің білімі мен білігін тексеру мен бақылаудың объективтілігіне шүбә келтірмейді. Оның өзі тексеру түрінің барынша бірыңғайланған қалыпқа түсірілген түрі мен тестілердің орындалуын бағалау бақылау түріне деген субъективті көзқарастың болмауын қастамасыз етеді деп есептеледі.

Өкінішке орай, бағалау түріне деген субъективті пікірді болдырмау, оқытуды бағалаудың әділдігі мен қолжетімдігіне ықпал етерлік факторларды түбірімен жоя алмайды.

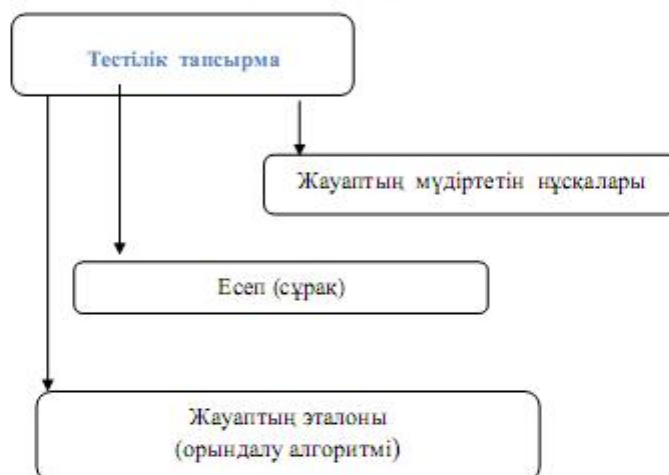
Үшіншіден – тестілерді бағалау түрі ретінде қолдануға деген ықылас-ынта соңғы кездері күрт артып отыр.

Оқытушының бақылау-бағалау қызметінің тиімді жүргізілуі көп жағдайда, оның оқыту нәтижелерін бақылау жұмыстарын қаншалықты ұтымды етіп ұйымдастыратындығына және ол үшін пайдаланылатын бақылау құралдарының сол құралдардың әдістемелік және психика-педагогикалық талаптарына қаншалықты сәйкестілігіне байланысты болып келеді.

Тест деп сапалық және сандық дара ерекшеліктеріне сай түрде негізделген стандартталған, қысқа, уақыт жағынан шектеулі сынақтарды атайды.

Мақсаты мен мазмұны жағынан тест мынадай түрлерге бөлінеді:

- *Интеллектуалдық тестілері*, бұл ойлау қызметі мен танымдық процесстерді дамыту деңгейлерін талдауға арналған;
 - *Мүмкінділік тестілері*, түрліше қызметті меңгеру мүмкіндігін бағалауға арналған;
 - *Жетістіктер тестілері*, оқытудан кейінгі білім, білік, іс-әрекет ете алуды дамытуды бағалауға арналған;
 - *Жеке тестілер*, эмоционалды-еріктік қасиетті бағалауға арналған.
- Тестілерді орындаудағы басты нәрсе – белгілі бір негіздеуге сүйену, технологиялылық – бағалау мен тексерудегі бірден-бір біртұтас процедура.
- Тестілік тапсырманың құрылымы төмендегідей болуы мүмкін:

Біздің еліміздегі білім беру саласында тестілерді қолдануға байланысты әр түрлі пікірлер қалыптасқан. Негізінен алғанда, педагогикалық тестілердің қолайлы жақтары жоқ емес. Оқу үрдісіне қатысты ақпараттардың молдығына байланысты, білімді бақылаудың тестілік формасы оқудың уақытын мейлінше үнемдеуге әрі тексеруді жылдамдатуға көмектеседі. Тестілер көп жағдайда баға қоюда субъективтілікті басшылыққа алу, оқытудың икемделген жағына қарай бейімдеу дегендерге мүмкіндік ашады.

Тестілік бақылаудағы ең басты кемшілік–қазіргі жағдайда елімізде білім сапасын тексеруде, сапалық жағынан жүйеленбеген тест материалдарының тым көп болып отырғандығы.

Мұның өзі, тестімен оқу материалын тану деңгейі мен қарапайым қосу сияқты болмашы бөлігін ғана игеруді тексеруге мүмкіндік бере алады деген пікірдің қалыптасуына түрткі болды.

Тапсырманың тестілік формасы – қазіргі кездегі білім беруді ақпараттандырудағы анағұрлым тиімді тәсілі болып табылады. Ал тапсырма мазмұнының күрделілігі деңгейі білім беру стандартымен анықталады. Білімді түсіну мен қабылдаудың қандай да бір деңгейіне деген талаптар, көп жағдайда конструктивті яғни біркелкі жағдайда білім игеруге қатысты қолдану болып табылады.

Тестінің оқыту нәтижелерін тексеруге арналған негізгі белгілері деп мыналарды айтуға болады:

1) *Валидтілік* – тексеру кезіндегі материалдардың бақылау мақсаттарына сәйкес келуі;

Валидтілік – «тестілеудің қарастырылып отырған материалдар мен оған қатысты диагностикаланушы процедураға сай келетін кешенді сипаты». Егер нақтылы неге арналғандығына (біздің жағдайымызда ол – оқу материалын игерудің деңгейі деп есептелсін делік) баға беруге болатындай болса, тестіні валидті деп санауға болады.

Педагогикалық тестілерге арналған валидтілік үшін ең бастысы - белгілі бір өлшемге сай мазмұндылықтың репрезентативтілік деңгейін сипаттайтын басты құрамдастық болып табылады.

Валидтілік –инструментаридің және оның сапысының сипаты деуге болады. Валидтілік құралдың қаншалықты жақсы өлшеуге қауқарлы екендігін; әрі құрал тиісті деңгейде валидті ме, оның сапалық көрсеткіші, қасиеті неде, қаншалықты екендігінің жақсы бейнеленуін көрсетеді.

Тестті түрлі салада қолдану аясы, сондай-ақ, түрлі авторлар арасында көптеген түр мен болжамдар көзге ұрады.

Валидтілік :

- мазмұнды
- жобалау
- жарыспалы
- дифференциялық
- аяқ астылық және т.б.

болып бөлінеді.

2) **Сенімділік** – бақылау материалын пайдалану кезіндегі тестілеу нәтижелерінің тұрақтылығы;

Тестінің сенімділігін анықтаушы факторлар төмендегідей:

☒ (үйретудегі) өлшемдік қасиеттерді сәйкес түрде бейнелейтін параметрлерді дұрыс таңдау;

☒ Тексеру мен бағалаудағы құралдардың (нақты, анық) технологиялылығы-тексеруді ұйымдастыру жайлы нақтылы нұсқау, валидтілік, тестілердің репрезентативтілігі, бағаның т.с.с. анықтығы;

☒ Әрбір тестілеу шарттарының бірдейлігі;

☒ өлшеуіштің (әркелкілігі) біркелкілігі;

3) **Репрезентативтілік** –оқытылып жатқан материалдың толыққандылығы;

4) **Стандарттандырылғандық** – тесті жүргізу мен оның қорытындысын шығарудың бірыңғай процедурасы.

Оқытудағы не бақылаудағы тестінің құрылымы– пәнді жеткілікті білуден бөлек, тест теориясы негіздерін минималды талап ететін күрделі де сан салалы процесс. Мен шкала теориясын білуді, тест бойынша атқарылатын жұмыстардың барлығының арасынан, статистикалық сипаттағы талдауға кіретіндей мақсат ретінде қоймаймын.

Бұл аттестациялық тестілерге арналған әзірлік сияқты тестілеу орталықтарының жұмысы болып табылады. Бақылаудың тестілік түрі бақылаудың басқа жалпы қолданыстағы түрлерін алмастыра алмайтынын, тек қана оларды тиімді пайдалана отырып, оқыту уақытының барынша қызықты өтуіне мүмкіндік туғызатынын атап өткен жөн.

Оқытушылар арасында жүргізілген сұрақ-жауап нәтижесінде, тестімен жұмыс істеудің барша жұртшылықты қызықтыратындығын түсінікті болып отыр: тестілеу бойынша шығып жатқан кітапшаларға, арнайы мамандардың ұсынулары бойынша журналдардағы мақалаларға, Internet желісінен жаңа сипаттағы әдістемелік жаңалықтарды тауып алып оқуға қатысты, семинарлар мен курстарға, өз еліміздегі және шетелдердегі тестілеу өткізу бойынша түрлі әдістемелерді тауып оқу сияқты нәрселерге, жалпы алғанда, тестілеуге қатысты мәселенің кез-келгеніне көпшілік тарапынан әрдайым қызығушылық байқалып отыратындығы осыны көрсетеді.

Бірыңғай мемлекеттік емтиханды енгізуде (БМЕ) мемлекеттік деңгейде пәндер бойынша тест түрінде эксперимент енгізілуде. Көптеген оқытушылар қандай да бір тақырып бойынша, студенттің даярлығын бағалауға арналған тест жүргізудегі өз тәжірибесінде пән бойынша дайын тестілерді тауып алып, оларды ұдайы пайдаланып отырады. Алайда айта кетерлігі – ондай дайын тестілердің көп жағдайда табыла бермейтіндігі, не болмаса қолда бар тестілердің тиісті деген талаптарға жауап бермеуі, не болмаса, ол тестілерді пайдалануға сұрақтардың барлық тақырыптарды қамти алмауы сияқты кедергілер кездесіп жатады. Сондықтан, оқытушы тест бойынша басылымдарда мақалалары жарияланып жүрген мамандардың әдістемелері мен кеңестеріне сүйеніп, өз тарапынан тест құрастырып жатады.

Педагогикалық тесттік технологияны қолдану педагогикалық өлшеуді ұйымдастыру процесі мен бұндай өлшеулердің сандық және сапалық нәтижелерін жақсы формальдауға мүмкіндік бергендіктен, тестілеуді ұйымдастыруда жаңа ақпараттық технологияларды кеңінен қолдануға және ол арқылы алынған нәтижелерді өңдеу мүмкіндік береді. Бұл артықшылықтар болашақ мамандарды дайындаудың барлық тақырыптық бағыттарына, оның ішінде, информатикаға, бағдарламалау тілдеріне де таратылады.

Қолданылған дереккөздер тізімі

1. К.Сарманова «Тест дайындау тәсілдері», «Қазақстан мектебі» 1999 ж. №9
2. К.Мұқашева «Тест әдісінің тиімділігі», «Ауыл мектебі» 2004 ж. №6
3. А.Боранбаева «Ұлттық бірыңғай тестілеу – заман талабы», «Білімдегі жаңалықтар» 2004ж. №2
4. Н. Берікұлы «Педагогика», Ақтөбе 2004ж
5. К.О.Өмірбаева «Оқыту процесіндегі Инновациялық ізденістер», Ақтөбе 2002ж
6. Ж.Б.Қоянбаев, Р.М. Қоянбаев «Педагогика», Алматы 2002ж
7. С.К.Мұхамбетова «Педагогика», Ақтөбе 2002ж
8. Ж.Мұхитова «Тест түрлері», «Қазақстан мектебі» 2002ж. №5

УДК 796.1

Влияние физических нагрузок различной интенсивности на перцептивную функцию студентов специализирующихся в тайбоксе

Дайрабаев С.Е., Мухиддинов Е.М., Ахмадиев Т.М., Байрбеков А.Д.
Алматинская академия экономики и статистики, г.Алматы

Введение. Обучение в институте физической культуры предусматривает усвоение необходимой учебной информации с одной стороны, и спортивное совершенствование со значительными по объему и интенсивности физическими нагрузками- с другой, что часто приводит к общему утомлению, заметно снижает умственную работоспособность, а следовательно, и учебную деятельность студентов. В этой связи в нашем исследовании была поставлена задача: изучить влияние физических нагрузок различной интенсивности на умственную работоспособность студентов, специализирующихся в тайском боксе.

Методы. Влияние физической нагрузки на умственную работоспособность студентов оценивалось по выполнению корректурной пробы Анфимова: определялась сосредоточенность /Е/ и устойчивость внимания /У/. Для обработки полученных данных использовался дисперсионный анализ.